

Nytaarsgave

for

Danse=Vendere,

eller

Anskuelse af Dansen

sem

stjøn Kunst og behagelig Tidfordriv

af

Kugnet Høiembille.

Kjøbenhavn.

Paan C. H. Reigers Forlag.

Indt ved Sabotins og Lengangs.

1829.

Det danske Publicum

ærbødigst og taknemmeligt tilegnet

af

Sorfatteren.

DET KÖNIGLIGE BIBLIOTEK
KÖBENHAVN

(1971. N. 253)

Forerindring.

Der er i det franske Sprog allerede udkommet en Deel Striifer om Dansen, og der er vist inter Punkt i denne Kunst, der jo er blevet tilfærdeligen udviklet. Toverre, Baron, Blaise, Anatole og flere have alle givet grundige Anføjelser, men, omendshjonds disse fuldkomment kunde have været fyldstgjørende, saavel i elementar, som i kritisk Henseende, og yderst interessante for Dansere og grundige Kjendere, var der dog neppe tænkt paa den største Deel af Publikum, der ofte med inderlig Høielse nyder, og forgjæves forlter efter Karlagene dertil. Jeg vover da at fremslæge for mine Landsmænd Fruiterne af hvad jeg, ved et fleraarigt Ophold i Danfens Hjem, har lært og selv udtænkt i en Kunst, der af Mange ikke ansees for en værdig Gjenstand for Grundfning. Min Tanke er ikke at vilde forhøie Smagen for Hjem Kunst, men da Nydelserne forløses ved Dommeleferen, er det i vor sønkomne Tidaltet blevet til en Nødvendighed at hende Grunde for Alt, og bestuere lige til voce letteste Fornejelser.

Spørgsmaalet er, om man virkelig nyder mere ved at kunne see Kunstneren i Kortet? Jeg vover at panskue det. Et kunne grundigen forklare for os selv, hvorfor en Ting ikke behager os, er dog altid en Art Fyldstgjørelse for den,

der har naturlig Taet for det Skjonne, og da Publicans
Evilsk mest beforder Kunstens Fremgang, maas det være
interessant at see den Kunstner, hos hvem man igjennem
en Mængde Feil sporede enkelte gode Egenheder, lidt ejere
lidt verre hine og udrulle bløse, ved de Bemærkninger den
Kjønnsomme Tilfuer har kunnet meddele.

Jeg vil ogsaa søge at beskrive det Skjonne Ideal af
Dant, de Egenheder, Kunsten udforder og husefor. Jeg
veivler ikke paa, at, dersom jeg engang Kulde høre den
Lyfte at danse paa mit Fædelands Skarplads, vilde det
gaar mig som de fleste af dem, der have fremfat Regler og
Larboomme, nemlig at jeg ikke vilde opfylde mine egne Forbrin-
ger; Guldsammenhed er en Chimære, og jeg vilde anse mig
lykkelig ved at komme den paa en Mill nær. Jeg giver
gjerne min lille Egenfjærlighed bær som Offer for den
Kunst, som jeg valgte, fordi jeg fandt den Kjon, og som
allerede har Fjærlet mig saa behagelige Pleblikke.

Paris den 25de Juli 1828.

Indhold:

1. Dansen, betragtet som Kjon Kunst.
2. Noeden at bestemme Dansen paa.
3. Enkelte franske tekniske Udtryks Forklaring.
4. Om Duetternes Formaal.
5. Selskabs-Dans.
6. Dansens Fremstribt.

Dansen, betragtet som skjøn Kunst.

Er Dansen en skjøn Kunst? Dette Spørgsmaal er ofte blevet forelagt, og ikke sjelden negativt besvaret. Utvilsomt synes det dog, at Oldtidens meest cultiverte Nationer, hvis Fortrin i Smag og ædel Kunst vi enstemmigen erkjende, skulde have tilkendt Dansen en Musa, uden tillige at have antaget den for en Gæen af Mennefseds Fødsling: "Kunsten."

Under dette Navn forstaa vi den Birken, der gjennem de ædleste Sandser foranfører hos organisk sevede Menneffer Gøielser, der fuldkomment ligne hinanden i det, at Nydelsen og selv Erindringen deraf efterlader et Indtryk, der ikke kan kaldes Beundring, ikke Velsigt, men en inderlig Bevidsthed om det Sande, det Skønne.

Det er ikke min Agt at sønne den latterlige Estrid, som Moliere i sin Bourgeois gentilhomme saa fortræffelig har skildret, nemlig, om den ene

Kunsts Fortrin for den Mandt. Høist naturligt er det, at jeg meest elsker den, hvortil Naturen kaldte mig, og som gav mig borgerligt Værd. Dog denne tilgivelige Fortjærlighed forhindrer mig ikke i at betragte Kunsten som et høit Geelt, og Sænds dets for nødvendig til Dynastien af en Guldkommenheds-Grad i hvilemsomhelst af Kunstens Grene. Afsmag eller Uagtyldighed for een af dem, anseer jeg derfor som en organisk Feil, der bestandig vil blive en Hindring for Kunst-Dykters Fremskride.

De skønne Kunster kunne inddeles i tvende Slags: de positive (eller de, der efterligne hvad der er til) og de ideale (eller de, der skabe Gjenstande og Billeder). De første have Naturen til Rettesnor, og finde i dens træste og skønnest valgte Afbildning deres Maal. De sidste hende kun Sværme i Indbildningskraften. Til disse henhører: Poesie, Musik og Dans, til hine: Malerie, Billedbuggerkunst, Tragedie-Spil, Comedie-Spil og Mimik.

Der, hvor lænkunden til et Sprog, Digteren forsummer, der begynder Musikkens Trykteri, og Phantasten forfølger den langt ud over det virkelige! Fordøm da ikke den Harmonie, der synes Intet at betyde, eller rettere Intet af hvad der kan tales; hvormangens Tanke ligger ikke klar for din Sjæl; og som du for-gjøves vil stræbe at udtrykke i Ord! Sandelig, Musikken er Phantastens skønneste Organ!

Ogsaa Dansen henhører til Phantastens Rige og henter sine Billeder fra den. Naar vort Qie med Ungdoms Lid følger en yndig evindelig Skabning i let Flugt, afmaaler da Indbildningskraften os ikke noget mere poetisk, end en almindelig Løben? Naar vi med krigerisk Mand see Kampens Sønder fremtræde med modige Skridt, forestiller vor Begrijsning os da ikke andet, end et simpelt Jodslifte? Svølen, der ferrisfede Græset ved vor Fod, opvakte ikke Helden det høgtige Ønske hos os: Ha! dersom vi kunde efterligne en saadan Verhed! — Ofte have vi drømt, at vi blot behøvede at tilbageholde Aandedrættet for svævende at gjennemløbe Danstredsen, og ugerne rto vi os Løse fra denne Drøm. — Ja selv i Tanken om det Høieste, det Evige, laaner Phantasten Dansens Billeder for blandt de himmelske Rhymer at afmale sig de Jærklædedes evige Glæder!!! Det altsaa, hvis Fortmaal er at virkeliggjøre saa skønne Dæer, og dybt i den tænkende Sjæl at bære saa vakklingende Strænge, maa være en ædel Kunst. Dansen kan da ikke nægtes Navn deraf, thi hvor den er mekanisk er den uopnaaet.

De, der ikke have havt Læilighed at see en Dans, der nærmede sig Ideet, ville maaskee indvende, at den Dans, de saar, ikke var en saadan Kunst. Dette vilde kun bevise, hvor vanskeligt det er at blive Kunstner. Men om end ingen skøn Danser mere var til, ingen sand Skuespiller mere betraadte Scenen,

vilde Kunsten selv dog aldrig tage sit egentlige Værd, kun Nydelser vilde søffes.

Mange kalde Dansen en mekanisk Kunst, fordi kun den uestige Svælse bringer de fornøvede Resultater, men enhver Kunst har sine mekaniske Vanskeligheder at overvinde. Digteren uden Prosodie, Musikken uden Harmonie og Intonation, Skuespilleren uden et reent Sprog og en troe Hufommelse, vilde høert Dieblif, saavel som Danseren uden legemlig Hærdighed, finde en Anstøelse for Geniets Flugt. Lad Danserens Forberedelser være ligesaa latterlige, som Lænsigen er hødelig, saakremt Resultatet kan blive, at han uden at lade sine Hænder arbeide kan udføre de bevægelige Malerier en reen Phantaste kan frembringe. Det er da Hærdigheden, der i alle Kunster skal staa Sjælen bi. Indtrykket er Kunstens Hovedmaal; hoo der bevirker det, er Kunstner.

Maaden at bedømme Dansen paa.

En af Frankrigs berømte Generaler (Marquis de Lauriston) blev for nogle Aar siden udnævnt til Minister de la maison du roi, og gik i denne Egenkab de kongelige Skuespil under Besyrelse. Omendkjændt begavet med Smag og mangefidig Kundskab, søgte han end ydermere i Omgang med høvedige Mænd at erhverve sig den Competence i Kunstsjager, der saa ofte maatte

komme ham til Gode i hans Administration. Saaledes afspurgte han en Dag Balletmesteren Gardel, om hoo der egentligen var Kjendmærket paa en god Danser. Det er saare let at sige blev Svaret. Hærsil Dem, at De kunde holde Danserne inde i enhver af sine Bevægelser, og af enhver, endog til høvedig Stilling, udbrage en Tegning, der fra Smag og Indens Side Intet lod tilbage at sædte, saa vil de have det høvede Ideal af Dans; at nærne sig dette mere eller mindre, bestemmer forholdsmæssigt Talentet.

Jeg troer, at det neppe er muligt at give en rigtigere Raalestof for høvede Dans; jeg har derfor høvedsvælgelig gientaget denne mig ofte af M. Gardel meddeelte Bemærkning.

Danseren maa derfor stræbe at frembringe Velbehag, høved han tænker paa at opvække Beundring. Enhver legemlig Hærdighed, der lader spore voldsom Anstrængelse, eller koster Ansigt og Arme den mindste Fortrækning, er ikke det man høved forstaae under Navn af Dans. Hoved, Dufte, Arme og Been, høved altsaa betragtes som en høvedkøndig Accord, og enhver Afvigelse maa stabe det høvede Høje i samme Grad, som en flurrende Diehøvedmann høveder dens Høje, der endog iugen Harmonie har høvederet.

Dansens Udtryk høved især rette sig efter dens høvedskellige Characterer og efter Musikken høvede Nuancer

(Genre og Tact). Da der i Dansen kun gives lidet positivt, har man nu antaget til Hovedregel, at, hvad der er *Piant*, er godt; men selv denne Regel giver Individualiteten mange Bøtninger; thi hvor ofte hænder det ikke, at det, der saa uundsigelig behager hos den En, findes mindre smukt, ja ofte latterligt hos den Anden; det er da væsentligt, at Kunstneren nøie studerer og raadspørger sig om sine naturlige Fortræd og Mangler, og nøie retter hele sit Arbejde derefter.

Enkelte franske tekniske Ords Forklaring.

Dehors.	Constructions.	Pointe.
Aplomb.	Vigueur.	Élévation.
Ballon.	Brillant.	Vivacité.
Épaulement.	Opposition.	Genre.
Style.	Caractère.	Couleur.
Tact.	Élégance.	Grace.

Da Dansen er et Sprog, der tales og forstaaes overalt, er man kommet overens at give den franske Benævnelser, dels fordi det franske Sprog er det mest udbredte, og dels fordi de franske ere Meester i Kunsten.

At være en dehors eller at have du dehors.

Denne Hovedforbring hos Dansere bestaaer i, at vende den indre Deel af Benet (fra Høften til Foden) fremad i samme Retning som Bryst og Skulder; denne Stilling, der aldrig i Dansen bør afviges fra, vedligeholdes ved en egen Følelse i Høften og den store Taae.

De almindeligen antagne Grunde for denne Regel etc: 1) Viker den Benets og Fodens smukkeste Side. 2) Er det den eneste Stilling, hvori man frit kan løfte Benet i alle Retninger, og 3) bevirker den Lethed ved at give Foden Spil, og sikker samme for Beskadigelse ved Gjenberørelse af Gulvet.

Constructions (arquée jarretée).

Endog hos velstaaede Mennesker er der en Nuance i Knæene, der enten er *concav* eller *convex*. Den første, hvis Yderlighed paa dansk vilde hedde at være kalvsnæset, kaldes i Dansesproget *jarretée*. Den anden, udartet, vilde kaldes hjulbenet og hedder *arquée*. Kun saa er staaet med ganske lige Strækning i Knæene; Den, der er *jarretée*, maae da ved en let Bøjning, og den, der er *arquée*, ved en stærkere Spænding, raade Hod paa disse Mangler; unøgteligt er det dog, at de første næsten bestandig erhverve en større Grad af Smidighed, medens de sidste besidde mest Kraft. Det er en Bidsælsel, at disse skulde have mindre

Deltors, da det er i Høften og ikke i Knæet at denne Egenstøb ligger.

Pointe. Coude-pied.

Foden, som ofte den løfter sig fra Jorden, bør være i en bestemt strakt Stilling, der erholdes ved at tvinge Wristen nedad og samle Tærerne i en Spids, i det Hølen bringes fremad. Denne Strækning og Eftergivelse ved Gulvet giver Dansen en ubestridelig Brillant og Blødsid, og frembyder Fordelene både for Lethedens og Sikkerhedens Side.

Aplomb.

Herved forstaaes den bestandige Vedligeholdelse af et Middelpunkt, endog saa i de Stillinger, der gaar uden for de lige Linier. Der bør være Aplomb i al Dans; man skal hende den i Attituder, naar Hølen er hævet fra Gulvet, og i Spring, naar disse ikke tage anden Retning, end den af Danseren bestemte og dertil kunne standfæst efter Behov. Aplombens Triumf er vistnok Pirouetterne, som alene beror paa Middelpunktet.

Vigueur, Élévation, Ballon, Brillant, Viracité.

Det første indbefatter Lethed og Bleværelse. Élévation eller Færdighed i at hæve sig til en betydelig Højde (fra to til tre Fod) hidrører enten fra

Coude-pieds og er mere hurtig, mere tæt, eller fra Jarrets (Knæbøining) og er lettere, langsommere og blødere. Naar denne Nuance af Élévation forudsætter en hurtig Opsart og langsommere Nedfald, kaldes den Ballon.

Brillant berører alene paa Fodens faste Pointe, og den Svælgelighed i Knæerne, der ved denne Fødderens Slutning frembringes.

Vivante er et hurtigt Diminutiv af Vigueur, meest brillant og lidet hævet fra Jorden.

Épaulement, Opposition.

De lige Linier eller de, der vise Legemet ganske ensæet, ere vistnok meget nyttige til Studium, men dog med god Grund af den nyere Skole bleve modificerede Scenen. Den anden Position for Exempel, der erholdes ved at strække eller løfte Venet til Siden (jeg forudsætter det venstre), bliver først smuk ved en lille Dreining eller Épaulement til venstre Side, dette hedder effacer. Den fjerde Position, der stiller Venet, lige fremad, faar først Sving ved at epauleres lidt til Højre, dette kaldes croiser.

Det er bekendt, at Arme og Skuldrene bestandig vil i modsat Bevægelse med Venene, og at man ved at stille samme Fod, Arm og Skuldre frem i et Skridt kun mejsommelig vil kunne gaa. Denne Naturregel er da bleven et Dogma i Dansen,

saaledes, at naar i hvilkensomhelst croiseret Stilling den venstre Fod befinder sig foran, maae Hovedet vende mere til den Side, den venstre Skulder og Arm være lavere og mere fremad, end den højre, der ophøjet saa at sige, indfatter den hele Overkrop. I effacerede Stillinger detimod maa Hovedet vende mod den opløstede Arm. Enhver Stilling, der stred mod denne Regel, blev af de ældre Mestere forbømt under Navn falsk Opposition; men Vestris den nyere Skoles Skaber, fandt, dels ved at studere Antiquerne, dels ved egne Inspirationer, at man gjerne kunde afvige fra de strenge Regler, uden at opføre at være graciøs; uden at forlorde de ældre Skønne Oppositioner, berigede han Dansen med utallige andre, og beviste derved at Hovedets og Skuldrenes forskjellige Stillinger gavede Armene tilfældige Bøjninger, der ikke fode i opponeret Forhold til Benene og langt fra at genere disse Bevægelser, gavede dem fordoblet Vnde. —

Genre, Style, Caractère, Couleur.

Det er en almindelig Beskrivelse, der gjøres den nyere Skole, at have sammenblandet de forskjellige Genres: *serieux demi-caractère* og *comique*. Der ere vist nok flere Exempler, der sadfaste denne Anse, og endog berømte Dansere, der i enhver Klædebragt viste den samme Stil af Dans, men disse ere kun Nisfar-

skuelser af Skolen. Sandt er det, at fordem havde hver Genre sin visse Kreds af Pas, uden for hvilken den ikke voode at træde, men man bemærkede ofte, at den saakaldte *Comique* var alvorlig og kold, medens mange *Serieux* ved sit Ansigt og sine Gebærder var yderst latterlig. Det blev nu klart, at Genre og Style ikke havde sit Sæde i Pas alene, men i de forskjellige Udtryk. Dansens Rige blev altsaa betydeligen udvidet, og den rette Danser maatte ved sit Ansigt-Udtryk og sin høje Kustand forædle Pas, der laae uden for hans Sphere, ligesom *Comique* gav et ejendommeligt Spring paa de Stillinger han havde laamt høje fra.

Det vilde være højt ubilligt at fordr, at De, der bære samme Costume, skulde have ens Caracteer af Dans, fordi visteligen denne Enhed ikke er til, og derhos vilde være af en dræbende Lænsformighed for Scenen. Ved et Hofbal i en Ballet f. Ex. kan man meget vel indbringe tre forskjellige Genres af Dans under et ribbedigt Costume: *Serieux* naar Gyfken eller nogle af de Store optræde; *Demi-caractère*, lettere og luftigere for den sværmeriske *Troubadour*, og en ung Pige's *Châmerier* vilde lettigen kunde frembringe noget fint *comique*. Det samme i en lavere Grad ved et spansk Silde. De galanteste Hjøstere danse *Balles*, de unge Piger *Guaracha* og de lystige *Pas Fandango*.

Det vanskelige er, i enhver Dans at indprente en couleur locale eller national Eiendommelighed. Det vilde være umueligt at bringe National-Danse ganske uforfinede paa Theatret, men dog bør Tens hele Wesen bære Præg, saavel af den nationale Character, som af den Situation, en mimisk Rolle frembringer, og som bør lyse igjennem hver en Bevægelse.

Tact.

Dansens troe Føderbrøder er Musikken. Naar Danser-Componisten har givet sin oprindelige Idee til Musikeren, udvikles der under dennes Fingre og Fødder altid nye Situationer for Danseren. At ethvert Pas bærer et musikalsk Stempel og nøje følger alle Nuancer, er det, der skal give Dansen Værd, og saaledes bemærkede sig Tilskueren, at det ikke længer forekommer ham som om Musikken indspjød Danseren, men som denne blot ved betteligen at bevæge Jorden frembragte smeltende Toner.

Élégance & Grace.

Den der med et forbeholdtigt Udvoorte, foreener Stærkeleden af de Egenheder, denne lille franske Ordbog omtaler, har Talent og er ved sit Ensemble i Besiddelse af Élégance. Dette Ord kan da defineres, men Grace, denne modfattede Gæve, der ikke er Regler underkastet, men giver et uskerligt Skin paa

hale Kunst, kan jeg ikke beskrive, deels fordi jeg har set Grace hos den Tene blive manlière hos den Anden; deels fordi jeg selv har fundet den Danser kold og plump, som andre, endog kyndige Mand, have anset for et Wynster paa legemlig Gude.

Grace kan da kun defineres ved Franskmændenes Periphrase.

Le . . . Je ne sais quoi.

Om Øvelsernes Formaal.

For Kunstler foreder en saa vedholden Øvelse som Dansen, ikke allene for at erhverve Færdighed, men endogsaa for at vedligeholde samme. Da Dansen bestaaer af ganske modfattede Egenheder, nemlig: Aplomb og Smidighed paa den ene Side, og Kraft og Lethed paa den anden, vilde en ubelukkende Opmærksomhed paa den ene af disse Dele, ganske foraarstaae Tabet af den, der er sammensat af modfattede Elementer; den altsaa, der bestandig søgte Smidighed, vilde uden tvivl deri erholde en stor Færdighed, men paa Styrtens og Lethedens Besøftning, ligesom den, der ikke beskæftigede sig med andet, end Vigueur, vilde bliive udnyttig til enhver reelig, blød og graciøs Bevægelse.

Denne Blanding af modstridende Egenheder, der skal give Danseren en Grad af Fuldkommenhed, motiverer noksom de idelige Øvelser, Kunstneren er under-

kafter; disse udførtes en stor Standsfastighed og Kjerlighed til Kunsten, for at overvinde deres naturlige Enselvformighed (der dog meer eller mindre afsiger med Hensyn til Danserens Bygning og Udslag). Da det kun lidet bekymrer Publicum, hvilke Midler der anvendes, naar blot Resultatet er skjønt, kunde jeg gjerne lade Kunstens Hemmeligheder tilføiede, men da det ikke sjelden hændes, at naar en Uundviet overværrer Danserens udførelselige Dagstæbejde, de Exercitier, som hans Hje ikke er vant til, fremtalle Emil paa hans Løber, og han paa sin Spørgen om hvad dette og hiint betyder, faaer til Svar af de mange, der blot mekanisk følge Routinen: dette hedder Battemens, Ronde-jambes o. s. v. saa kunde maaskee en kort Forklaring over disse Nytt og Hjemed ikke være saa ganske overflødig.

Pilés eller Vøininger i alle Positioner give Hosten den smødnede Dehors og Knæene en betydelig Smidighed.

Battemens. De store forberede Venet til at løftes i alle Reminger

Battemens tendus til at spidse Foden og tournere den i de lavere Positioner, og de hurtige Battemens sur le coude-pied til at frembringe Viracités, Brillant.

Ronde-jambes. De, der berøre Jæden, søge Hosten Smidighed og give Foden Spil, de, der

ikke røre Jæden, have meest Knæets Hurtighed og Væselighed til Formaal,

Demi-coups, Ballotés og Foctés have foruden Aplomb's Erførelse, den store Nytt, at de give Achilles Seenen den Længde og Elasticitet, der er saa uundværlig til Vigueur og Élévation.

Tems de pirouette antyde blot Pirouetterne en faae og ere uundværligen nødvendige, for at bringe Danseren til at tournere vel.

Quintessensen af alle Duelle ere: **Développés** (Venets Udvieling til Hosten's Hje), **Attitudes** for Legemets Harmonie og **Tems de ballon**, der øve Knæet og **Coude-pieds** og give Kraft og Væbhed.

Selskabs-Dans.

Det er antaget i Almindelighed, at det kun gives saa ypperligere Midler til Legemets Udvieling, end en moderat Duelle i Dans, og at den, i det mindste i selskabelig Hensende, har det store Fortrin for Gymnastik, at den forener Tæffelighed med Kraft, og er altsaa mere beregnet paa at behage, end paa at imponere. — At det giver det allerede dannede Venne et forøget selskabeligt Værd, at kunne fremstille sig med Ansand, gaae feit og utvungent, forstaae at sidde i en tæffelig Stilling, og endelig inter have i sit Væsen, der sunder den finere Seelse, er nimodsig-

ligt. Denne Grundfætning bør altsaa vœlede saavel Mønstren som Eleven, og Lærrens Zœlske som Kunstner kan da ikke krænfes dybere, end naar en flodset, vantreven Person forlanger et Par Lectioner i franske og engelske Course, for at kunne danse med paa Ballerne. Denne Misforstaaelse af Dansens Bys med er for en Deel Kærteg til den Skjæbetsløshed, hvormed Selskabs-Dans for Bjeblisset bliver behandlet, næsten overalt og især af Cavaliererne.

Det er vist, at Dansen altid meest var yndet af Damerne, og man kan næsten betragte Ballerne som indstiftede for dem. Jeg henvender mig derfor ikke til de Herrer, der forlade Dansesalen for Spillebordet, men kun til dem, der hellige Damerne deres Opmærksomhed. En Cavalier, hvis Hoved vender mod Jorden, istedet for at følge enhver af Damens Bevœgelsers, hvis Spærk ud til Siderne ikke lade Naboerne et roligt Bjeblis, — hvis Naade at presentere Haanden paa et mere truende, end imbydende, endelig hvis klodsede Bendinger og forvœrrede Fodder, udsætte baade ham selv og de Meddansende for de ubehageligste Tilfælde, maa ikke troe at han, ved at engagere til Dans, har bragt det smukke Kjen en værdig Hyling.

At danse vel, er vistnok ikke den sande Maalerstok for virkelig Courtisane, men Damerne, der erkjendes for at have den fineste Skjœlnkraft, dømme i Almindelighed fœdeelagtigen om den Maad, der for

nogle Bjebliske kan forlade sine alvorligere Bjeblisfølgelser, for med en Art eisførdig Omhu, uden mindste Affectation, at understøtte dem og deklare i de Fornœisler, som deres Nærvœrelse tusindfold forøger. Da nu vist ingen Cavalier vil faare tilbage i Galanterie, der der fra hans Side heller intet Middel forsamles for at behage det Kjen, der har sin ubetinget Fortbring paa vor Opmærksomhed og saa stor Indflydelse paa vor Character og Dannelse.

Man kan ikke bedre fremstille Selskabs-Dans, end i Sammenligning med Selskabs-Sang. De der roe Kunsten til behagelig Tidfordriv for dem selv og andre, kunne ikke ganske efterligne Kunstnerne, der enten hored eller heds i en Grassand, eller udmærke sig ved en vœrrederentlig Fœrdighed, og hvis stærke Evner, store Bevœgelsers, Entrechats og Roulader vilde forkomme latterlige og prœntioese i godt Selskab; men da det ikke kan vœre en Fornœiselse at synge fœlft og uden Takt, kan det heller ikke mere at danse plumpt og uden Ynde; saavel som den simpliste Bise fordrer en Grad af Intonation, Takt og Fœrdrag, troer jeg ogsaa, at en hœfvensomheds Dans, fordrer en vis Ansæelse, Vethed og Bœjlighed i Foden og hele Legemet. Den, der for ikke at trætte sig og blive varm, kun promenerer en Contrabass, maa dog ved den Maade han tournerer sin Fod paa og stiller Hovedet og Skuldrene,

vise, at det kun betænde paa ham, at give sig et lettere Sving.

Til Slutning voer jeg at indvende mod De, der paa min Opfordring at danse smukt, kunde seere mig, at de kun dansede for deres egen Joenøjelse: At under Navn af Grillefs Dans forestaaes ogsaa nogle Forpligtelser mod Sejlskabet.

Jeg vil tilføie et Par Ord om den hyppige Brug af den tydske Vals. Ikke at tale om den voldsome Drogælse, hvori den bringer Blodet, og den Uorden, der forarsages i Toiletten, troer jeg dog, at, da den mere dannede Verden, saavel i Sprog, Sæder og Klædebragt, som i alle Fornøjelser, udmærker sig fra de lavere Klasser, burde den ogsaa hjore sin Dams lide utilgængeligere for de, hvis Væsen og Manerer, ikke kunne give dem fornødens Grace; thi jeg anser det for umueligt i en Valts at hjelne en Grad af mere eller mindre Ansand. Jeg vil vistnok finde mange Medstandere blandt lidenskabelige Valsere, men jeg giver ikke min Mening som et Orakel: kun troer jeg, at lide mindre Valsen paa Ballerne, ikke vilde fæde.

Dansens Fremskridt.

Saad dramatiske Kunstnere til alle Tider have beslaget, er, at de med det største Talent ikke efterlader andet Spor, end en flygtig Erindring. Det er som en Høst Dag, et blændende Iyrværkerie, hvis Indtryk hos nogle svæktes, hos andre forblevles med Tiden, men som dør ud med det sidste Høstvidne. Vistnok er det ikke alle andre Kunstler givet, saaledes at mangfoldiggjøre og indgribe i saa forskjellige Sjæle, men den længsthenfærte Valens og Villedsuggets Bærker kunne Hønsomt bedømmes af Efterverdenen, og de Nulevendes Berømmelse behøver ikke at lide under en anmæstet Reminiscens Brug.

Der er allerede stevet saa meget om de forskjellige Høns Kunstlers Fremskridt, Enhver har fremsat sin Synsmaade, og man er dog kun blevet ganske enige om, at Videnskaberne ere gangne fremad. Om Kunstnerne derimod ere Meningerne deelte. Kærligen dertil ligger vistnok i Smagens Forfællighed og Forandring, og det er med denne, som med Religion, enhver troer at kende sig til den Rette. — Hvert Aarhundrede har frembragt sine store Talenter, Mænd, der vare eneste i sit Slægt, men disse Mænd have bragt Kunsten et Trin videre, og have efterladt et Exempel til Efterfølgelse; Kunsten lever uændeligt disse Mænd holde op at være til, og saalange der ere Tæmper til, vil der fremstaae overordentlige Gemler.

Ibet jeg igjen neddaler til min Danser-Sphære, vil jeg med al Værflygt for ældre Tider, betæne hvor meget Traditioner ere paalidelige. "Det er vist, at man med Alene som oftest forandrer Synsmaade, og ved at see meget af det Gode slæves for det, der bestandigen vedbliver at være det og altsaa bliver mindre tilgjængelig for stærke Indtryk. Saaledes have vi hørt gamle Folk, med største Alvor fortælle at i deres unge Dage var Timetet langt blidere, Brugteene sødere og behageligere, ja selv Qvinderne flønnere!" Lad os derfor ikke saa ganske ubetinget sætte Tid til de Dømt, der saa meget beræe paa de første, uadskleitelige Indtryk, thi naar vi selv engang blive gamle, vil Billedet af vore Ungdoms-Dage og Erindringer fra Dem, dog altid blive os hæreste.

De Gamle vilde sjelden eller aldrig tilstaae at Lærlingen kunde overgaae Meesteren; efter denne Naalestok stod den berømte August Vestris langt under sin Fader, denne igjen under *Le Grand Dupré*, der formodentlig heller ikke var kommet sin (mig ubekjendte) Meester nær. Det vilde saaledes ikke blive mueligt at sime den sønderknausende Guldkommenhed, vi ere saa langt fra, at det synes fast, som om vi havde kun et Par Skridt tilbage, for at nedsynke til Intet.

Dansen har ligesom Musikken undergaaet Omveltninger og for en Deel været Miden og den nyere Smag underkastet, saaledes at den kun bevarer

saare lidt af sin oprindelige Form. Jeg har derfor til Fordeel for den nyere Tid, uddraget den Slutning: at, da de gamle Skuespillere og Dansere, vogtet de classiske Statuer og Skrifter, havde saa vrang Begreber om Scenen, at de fremstillede Romeo med hvide Hæle og Paryk og dansede arabiske Lyrdere med Pudder, Strudsødder og Sissebeensskjorter, kunde de ogsaa sundem tage Feil af dramatisk Sandhed og usfordreiet Ynde. Derimod er jeg ikke utillibelig til at troe paa en større Udbannelse af Dansens forskjellige Egenheder, da enhver i sin Genre gæde færre modstridende Brøggelser, og altsaa kunde opnaae enten en højere Grad af Vigueur eller mere Dehors særskilt; men jeg tvivler paa at nogen den Gang eiede den Sammenhængning af Egenheder som nu for Tiden fordres.

Under Navn af den nyere Skole forskaar jeg ikke al nye Dans, thi der har til alle Tider været mere set end godt, men jeg mener den Skole August Vestris lagde Grunden til, da han afveg fra de lige Linier og den bestandige Dans en faae, gav Dansen en kærlig Tegning, og betog denne det Pedanterie, der var latterlig i saa flygtig en Kunst, der endog i sine største Banfæligheder maatte synes en Forlystelse. Svad der er flønt, er godt. Dette Princip er efter Vestris blevet fulgt og uoldet, og om vi end for Diktillet ikke eie toende Dansere, som Vestris

fra sit hencioende Essemble's og Duport fra den
mest ubearbejdede Færdigheds Side, kan man dog be-
trægte Dansen som i bestandig Fremgang i Sælsfjæ-
lighed, Tegning og Behagelighed, Kunstens
sande Gecmaal.

